

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

2. juledag – Stefanusdagen – 26. desember 2022

Preiketekst: Matt 2,16--23

Lesetekst I: Jer 31,15-17

Lesetekst II: Apg 7,52-60

Stefanusdagen

Stefanus (gresk: Στέφανος – med trykk på første stavelse) som vi har lest om i Apostlenes gjerninger kapittel 7, blir regnet som kirkens første martyr (se [Bibelselskapet | 2. juledag \(Stefanusdagen\)](#)). Etter ham har vi betegnelsen Stéfanusdagen.

Navnet Stéfanos/us kommer fra ordet «stéfanos» som betyr seierskrans, jfr. 2. Tim 4,8. Jøden Stefanus hadde altså et gresk navn. Det forteller at han var blant de gresktalende i Jerusalem-menigheten, og kanskje blant dem som ble frelst på pinsedagen (Apg 2,7 ff).

Ordet martyr, som i vårt språk betyr «blodvitne», kommer fra det greske «martys» som betyr et vitne. Å vitne heter «martyreín», et vitnesbyrd heter «martyría». Men det er altså den som blir drept for sin tro på Jesus, som blir betegnet som en martyr = et blodvitne.

Jfr. til dette Åpb 7,9 ff om den store hvite skaren foran tronen og Lammet: «Hvem er de?» «Dette er de som er kommet ut av den store trengsel, de har vasket sine kjortler og gjort dem hvite i Lammets blod ... og Gud skal tørke bort hver tåre fra deres øyne.» Se også Åpb 6,9: «Da Lammet brøt det femte seglet, så jeg under alteret sjelene til dem som var blitt slaktet for Guds ords skyld og for sitt vitnesbyrd.»

Hva betyr 1. Mosebok 3,15?

I det såkalte «protevangeliets» sier Gud i dommen over slangen at den og dens ætt skal hogge kvinnen og hennes ætt i hælen, men kvinnens ætt skal knuse slangens hode.» Hva betyr det med hensyn til forfølgelse og martyrium – og seier gjennom martyrium? (Litteratur: «Jesus vant og vi vil vinne», Stig Magne Heitmann, Ventura forlag.)

Et viktig aspekt: Helt fra Stefanus og gjennom historien har den forfulgte kirke vært en lidende og seirende kirke! Martyrium er ikke nederlag, det vitner like mye om seier.

Barna i Betlehem - de første martyrene

Så kan vi spørre: Er ikke de små barna i Betlehem de første som lider døden på grunn av Jesus? Deres død minner om den åndskampen som innledes med Jesu komme til vår jord – og den varer fram til hans endelige seier over djevelen/Satan/dyret – Åp 20.

Også vi lever i åndskampens tid. Om vi ikke blir martyrer – blodvitner –, vil vi like fullt oppleve djevelen og de onde krefters angrep.

Et viktig spørsmål: Hvorfor angriper djevelen de minste og svakeste, dem Gud elsker? Hva gjør vi som Jesu vitner for å beskytte de minste små?

Johannes Døperen

Han som var kalt til å rydde veien for Jesus, ble også en martyr fordi han ikke lot være å forkynne sannheten (Matteus 14).

Jesus som martyr

Jesus selv døde som martyr. Hans død på korset har mange aspekter, men den fornedrelse, tortur og lidelse og den grusomme døden på korset bærer likhetstegn med det utallige av Jesu vitner har gjennomgått gjennom tidene.

Det er en naturlig menneskelig reaksjon å prøve å hindre lidelse, og ikke minst at det mest gudfryktige menneske av alle skal lide martyrdøden, men Jesus vet at det er veien han må gå (Matteus 16,21 ff). Og det som skjer med Jesus, er mønsteret også for dem som vil følge ham (Matteus 16,24 ff).

Det ordet Jesus sa om seg selv, gjelder også disiplene – til alle tider: «Hvis ikke hvetekornet faller i jorden og dør, blir det bare det ene kornet. Men hvis det dør, bærer det rik frukt» (Joh 12,23 ff).

Jesu apostler og disipler

Jesus forberedte disiplene på store trengsler (Matteus 24). Det gjaldt de tolv, og det gjelder alle kristne helt fram til hans gjenkomst i herlighet. Han sa: «Har de forfulgt meg, vil de forfølge dere.» Saligprisningenes siste del (Matteus 5,10-12) sier: «Salige er de som blir forfulgt for rettferdighets skyld, for himmelriket er deres. Ja, salige er dere når de for min skyld håner og forfølger dere, lyver og snakker ondt om dere på alle vis. Gled og fryd dere, for stor er lønnen dere har i himmelen. Slik forfulgte de også profetene før dere.»

Paulus skriver til sin unge medvandrer Timoteus: «Du har fulgt meg i ... forfølgelser og lidelser ...» og: NB! «Alle som vil leve et gudfryktig liv i Kristus Jesus, skal bli forfulgt» (2. Tim 3). Og mot slutten av brevet: «For nå blir jeg ofret, og tiden er inne da jeg skal bryte opp. Jeg har stridd den gode strid ... Nå ligger rettferdighetens krans klar for meg.»

Paulus led martyrdøden i Rom i år 64, på samme tid som Peter. Paulus ble halshogd, Peter korsfestet opp ned. Alle de andre apostlene med unntak av Johannes ble martyrer (litteratur: Stig Magne Heitmann: «Derfor kan dere juble av glede ...», Åpne Dører).

Stefanus elsket Jesus og sannheten så høyt at han kunne møte martyrdøden (Apg 7). Når Peter skriver at «dere kan juble av glede selv om dere nå må ha det vondt i mange slags prøvelser», er det fordi de har fått del i Jesu oppstandelse og det evige liv som ingen kan ta fra dem (1. Peter 1,3 ff). Slik er det også i dag med dem som blir martyrer for Jesu skyld.

Kirkens historie og vår tid

I boken «Men Gud er ikke beseiret – den forfulgte kirkes historie» forteller jeg om forfølgelse av kristne fra urkirkens og oldkirkens tid fram til i dag, det som begynte med Stefanus og som i vår tid er et globalt fenomen. Og som vil tilta gjennom Den store trengsel (Matteus 24; Åpb 7,9 f).

På Åpne Dørers internettside finnes en mengde informasjon om forfølgelse og martyrium fordi en bekjenner Jesu navn i dag:

- Åpne Dørers forfølgelseskart – World Watch List – med oversikt over de femti landene der forfølgelsen er hardest
- Informasjon over forfølgelse og martyrium i de enkelte land. Nigeria er det landet som topper listen når det gjelder antall kristne som drepes for sin tro
- Kortfilmer om forfølgelsen og dens mange uttrykk i dag, for eksempel Colombia, Sentral-Asia, Nord-Korea, Nigeria, Egypt ...

Litteratur.

Nik Ripken: Guds galskap, Lunde forlag

Nik Ripken: Lydighetens galskap, Lunde forlag

Ron Boyd MacMillian: Hold fast, Lunde forlag/Åpne Dører

Stig M. Heitmann: En ny dag gryr i Somalia, Ventura forlag

Stig Magne Heitmann

Teolog, pensjonist, tidligere generalsekretær og seniorrådgiver i Åpne Dører

stigmagneheitmann@gmail.com